

“Vajag darīt tā, kā darīt vajag, bet
darīt tā, kā nevajag darīt, nevajag.”

– Vinnijs Pūks

VIDE, BUSINESS UN PASAULES NĀKOTNE KLIMATA PĀRMAIŅU REZULTĀTĀ

ARTŪRS JANSONS

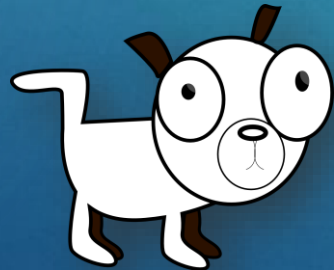
CSR LATVIA VIDES EKSPERTS

BIEDRĪBAS HOMO ECOS: LĪDZDIBINĀTĀJS

ĢEOGRĀFS

ARTURS.JANSONS@DABA.GOV.LV

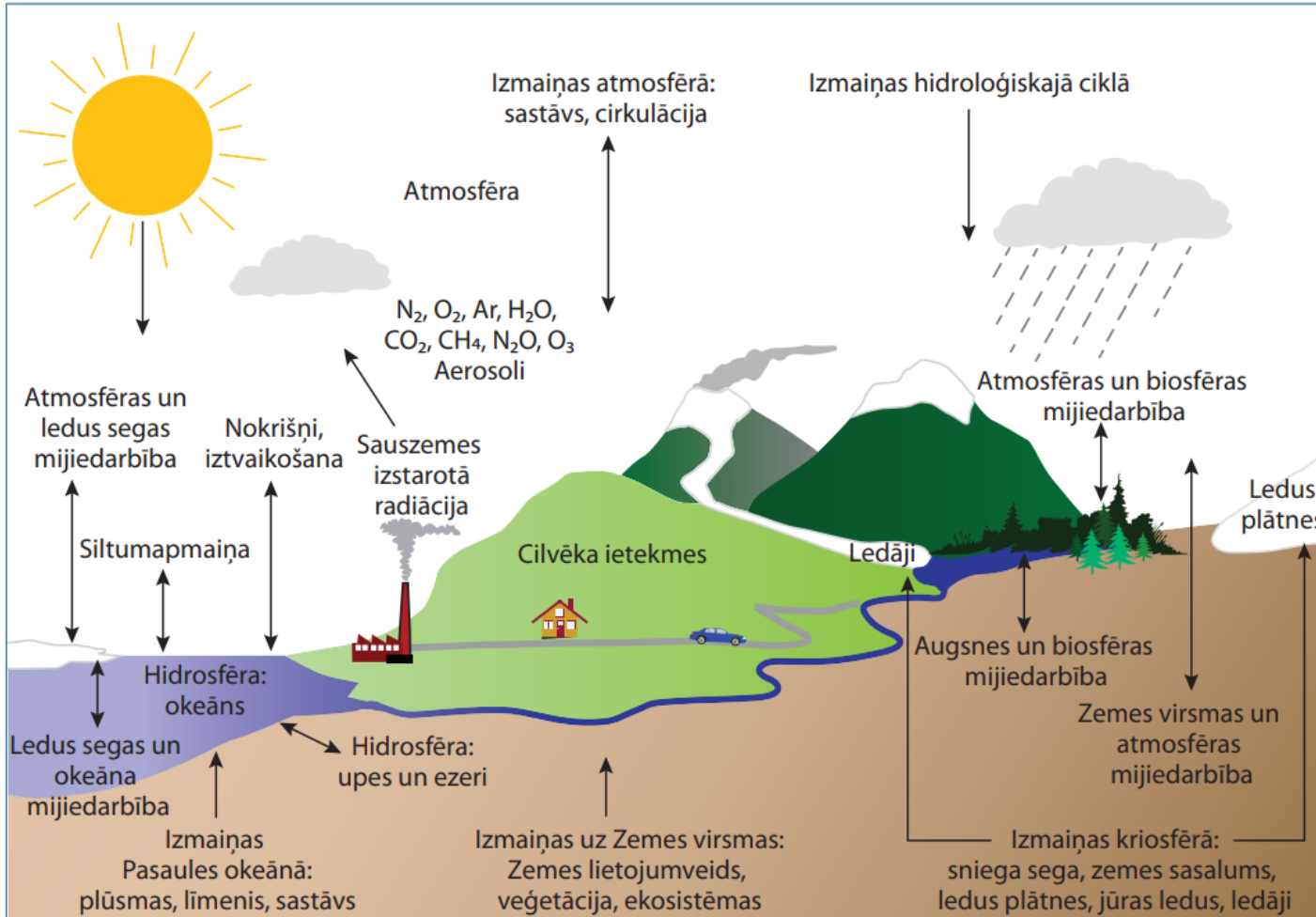
Artūrs

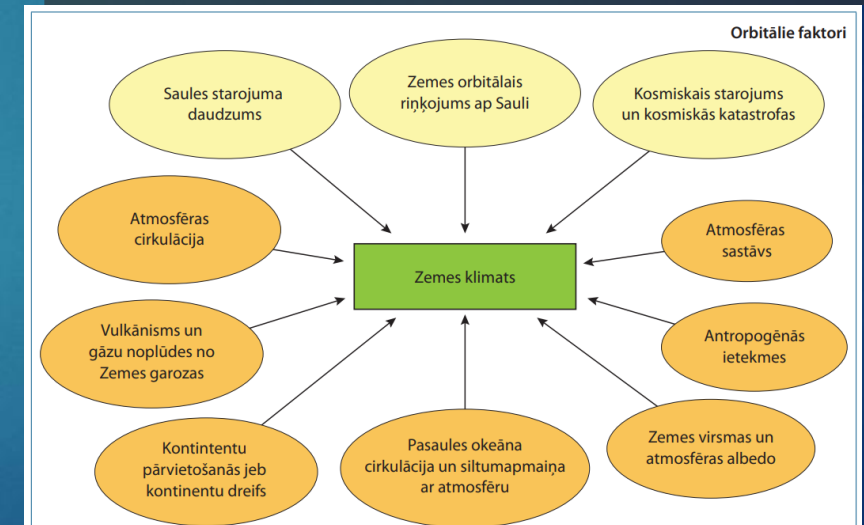
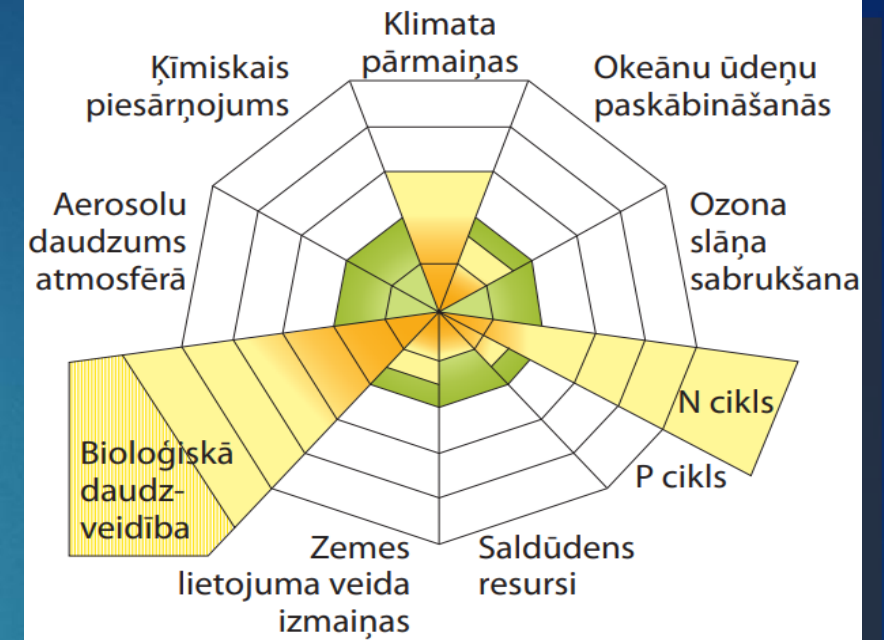
- ▶ Kāpēc ir svarīgi runāt ne tikai par klimatu?
- ▶ Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās, vai ir problēma?
- ▶ Vai pasaulē nav pārāk daudz cilvēku?
- ▶ Vai pastāv kaut kas tāds, kas spēj mūs nogalināt?
- ▶ Vai mums visiem būs kur dzīvot?
- ▶ Vai cilvēcei ir iespējas izdzīvot?
- ▶ Ar ko mēs nodarbosimies nākotnē?
- ▶ Atgriežoties pie klimata – kur problēma?
- ▶ Ko tagad ar visu šo lai dara?

Klimats

2.1. att. Globālās klimata sistēmas galvenie elementi un to mainību ietekmējošie procesi.

3.2. att. Zemes klimatu ietekmējošie faktori.

Klimata pārmaiņu sekas vienā slaidā

PASAULĒ

KUSĪS LEDĀJI

NERAKSTURĪGI LAIKAPSTĀKĻI

TUKSNEŠOS KLŪS VĒL
KARSTĀKS

MIGRĀCIJA

LATVIJĀ

SILTĀKAS ZIEMAS

JŪRA IZPLEŠAS

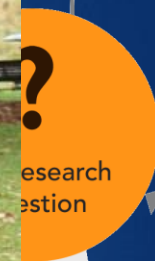
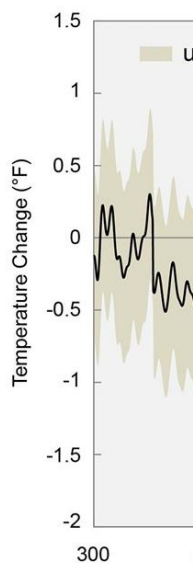

NEPASTĀVĪGĀKI LAIKAPSTĀKĻI

MAINĀS AUGU UN DZĪVNIEKU
SUGU SASTĀVI

Kō

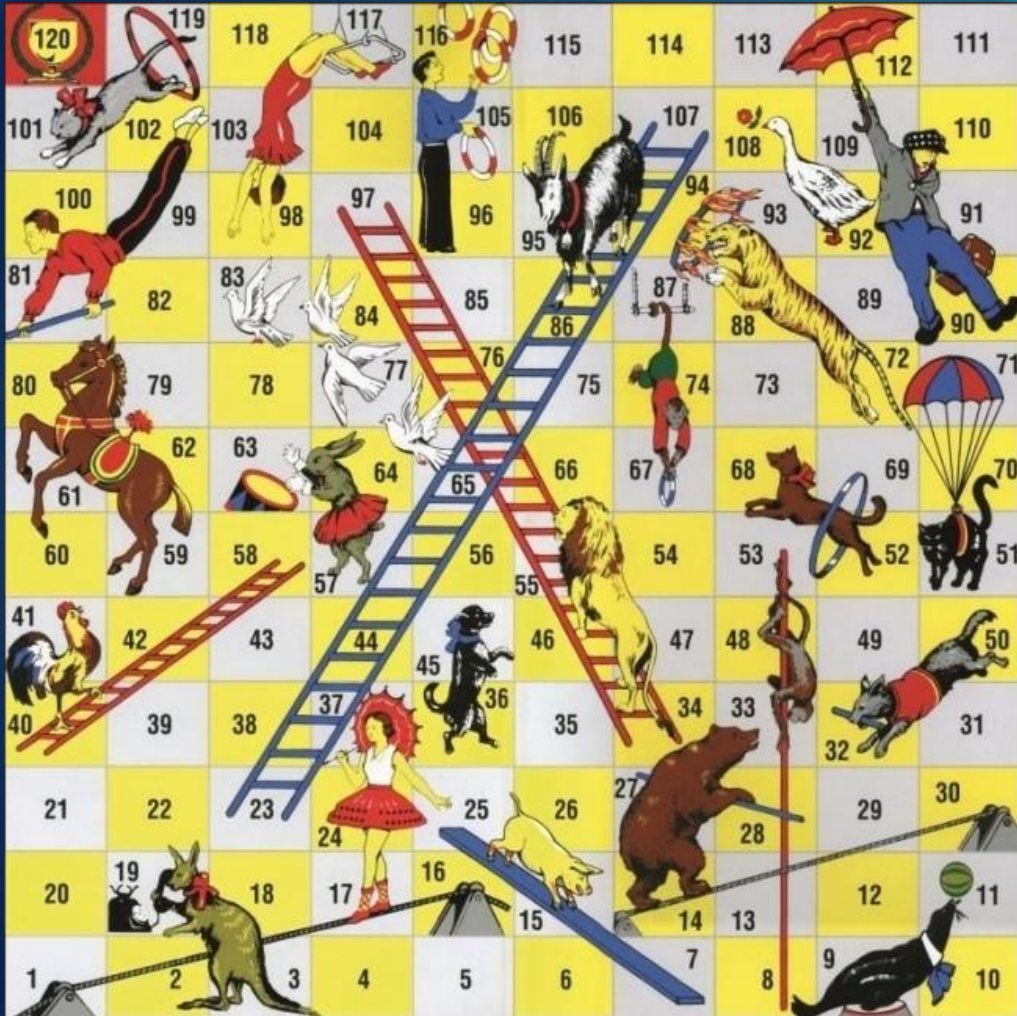

Palasīt pirms miega

- ▶ <https://esmaja.lv/sites/default/files/inline-files/Klimata-parmainas-LGMC-Dace-Gaile.pdf>
- ▶ https://climate.ec.europa.eu/climate-change_lv
- ▶ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu>
- ▶ <https://www.zalabriviba.lv/klimats-un-energija/>

5

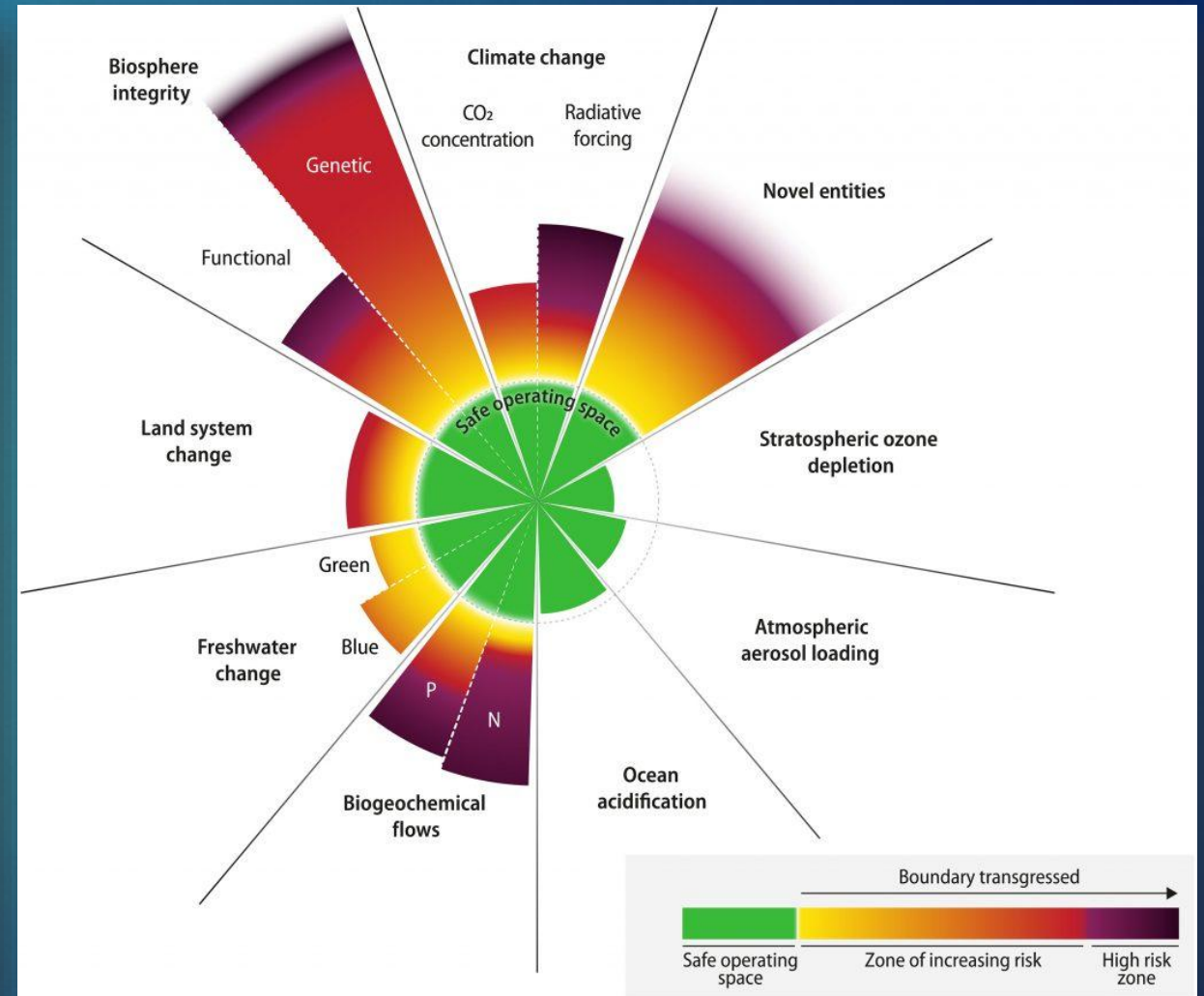
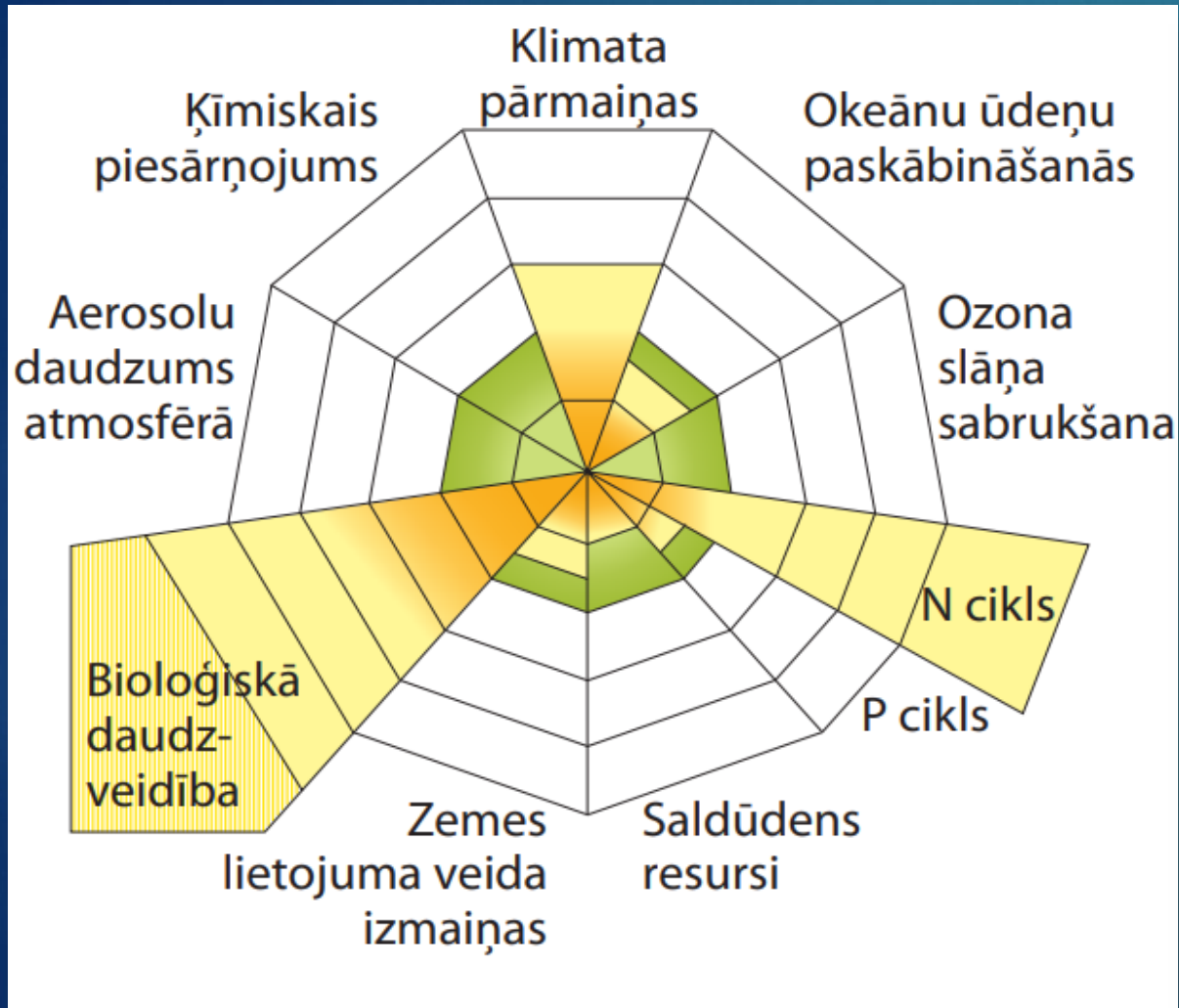
Klimata pārmaiņas

Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās

Planētas iespēju robeža

Bioloģiskā daudzveidība Eiropā

Kādas sugas ir visvairāk apdraudētas Eiropā?
(% pakļautas izzušanas riskam)

* 2019. gada dati

Informācijas avots: IUCN Eiropas apdraudēto sugu Sarkanais saraksts (2015. un 2019. gads)

europarl.eu

BIODIVERSITY LOSS CAUSES

swamp drying

deforestation

steppes
plowing

grazing

urban
construction

pollution

poaching

dams
construction

hunting

overfishing

animal skins

tropical fish
trade

climate
change

death from
vehicles

wild animals
trade

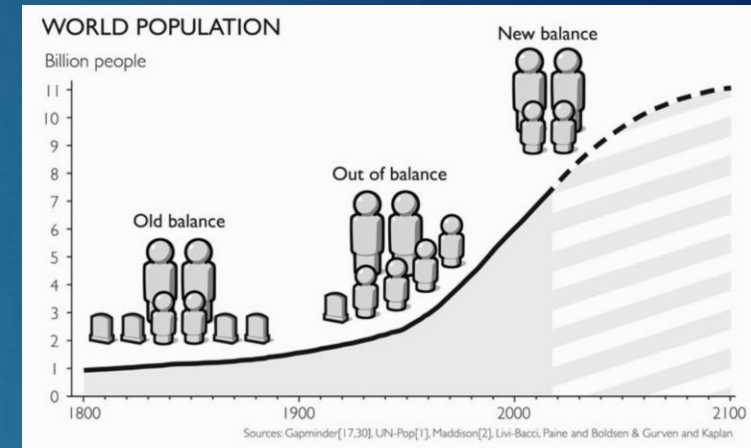
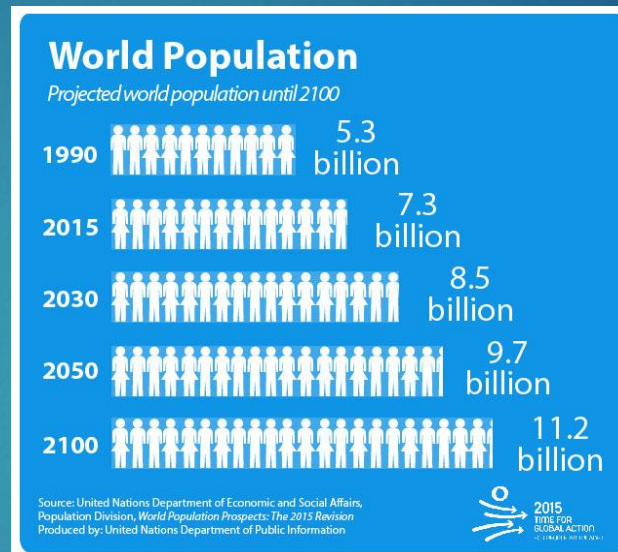
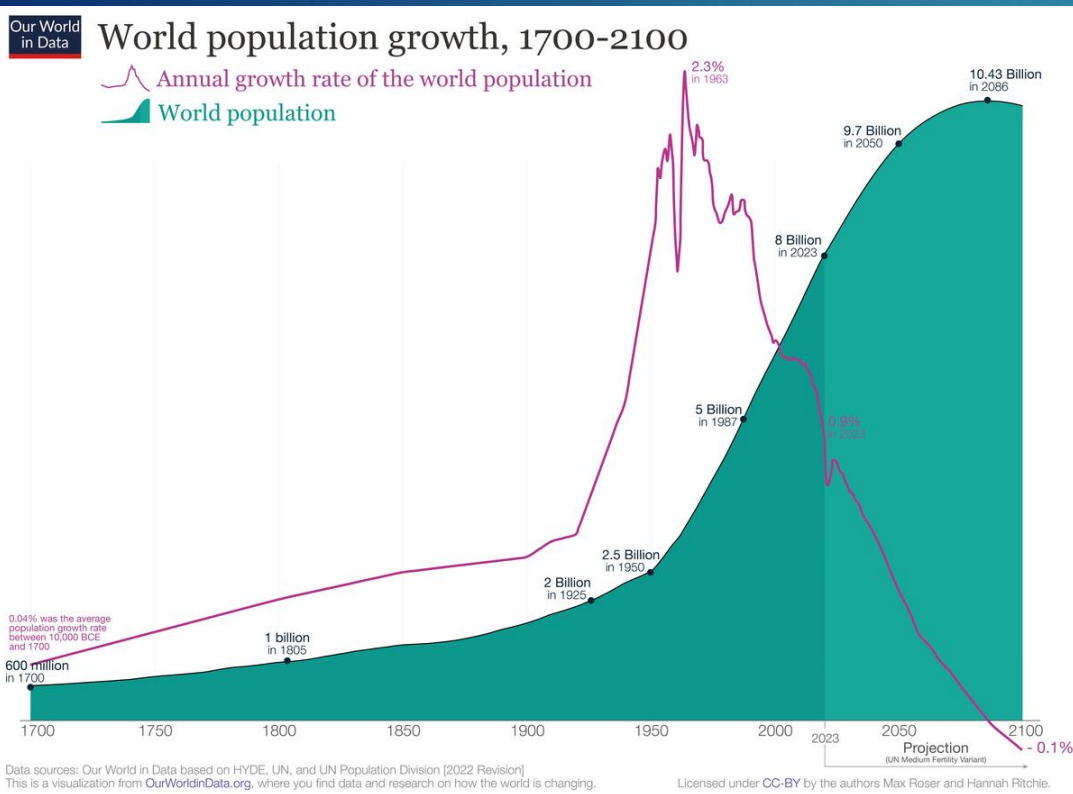
bird trade

Palasīt pirms miega

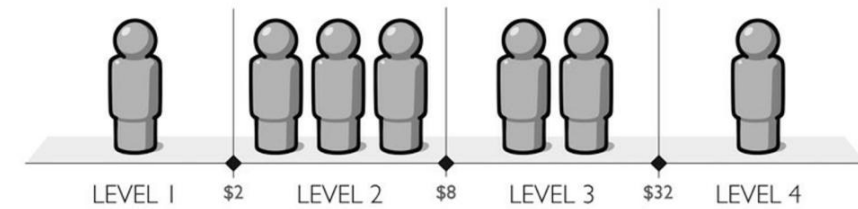
- ▶ <https://www.europarl.europa.eu/news/lv/headlines/society/20200519STO79422/ka-saglabat-biodaudzveidibu-es-politika>
- ▶ <https://lv-pdf.panda.org/virzieni/biodaudzveidiba/>
- ▶ <https://www.varam.gov.lv/lv/konvencija-par-biologisko-daudzveidibu>

Vai pasaulē nav pārāk daudz cilvēku?

FOUR INCOME LEVELS

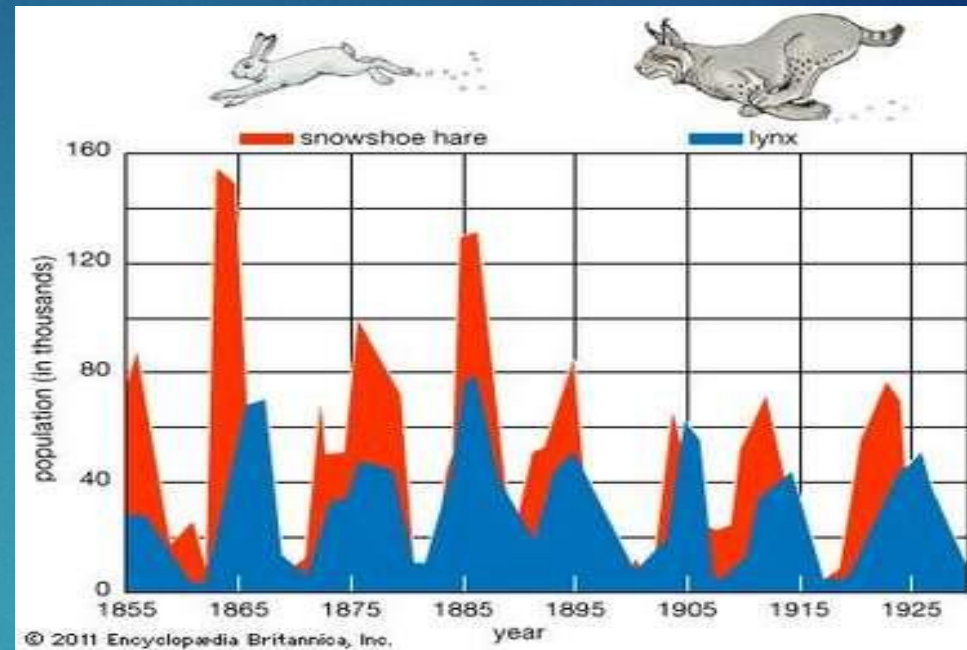
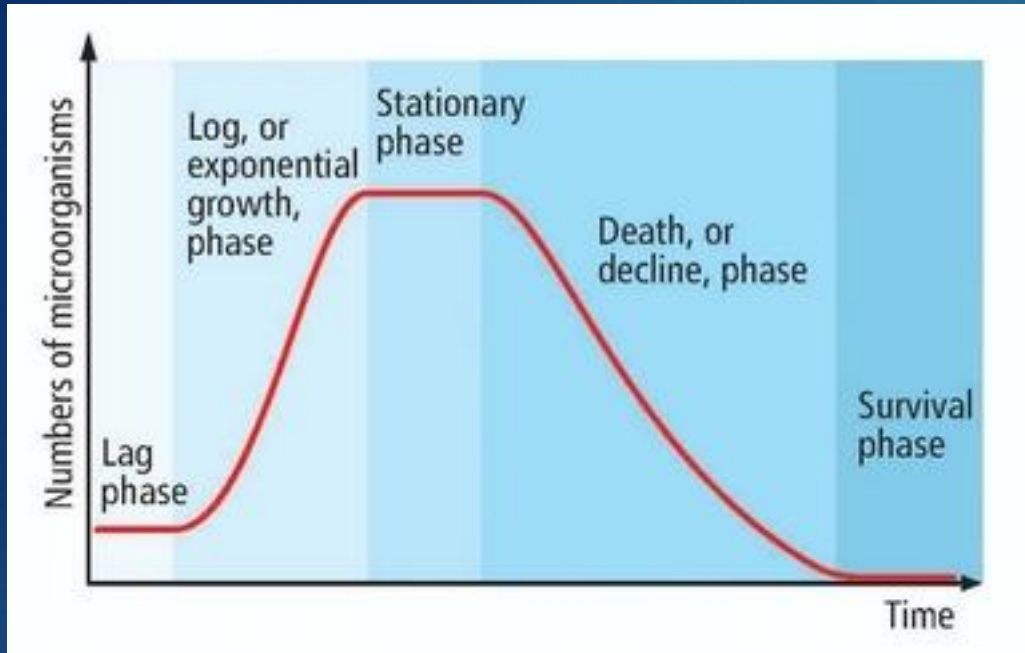
The world population in 2017. Billions of people on different income.

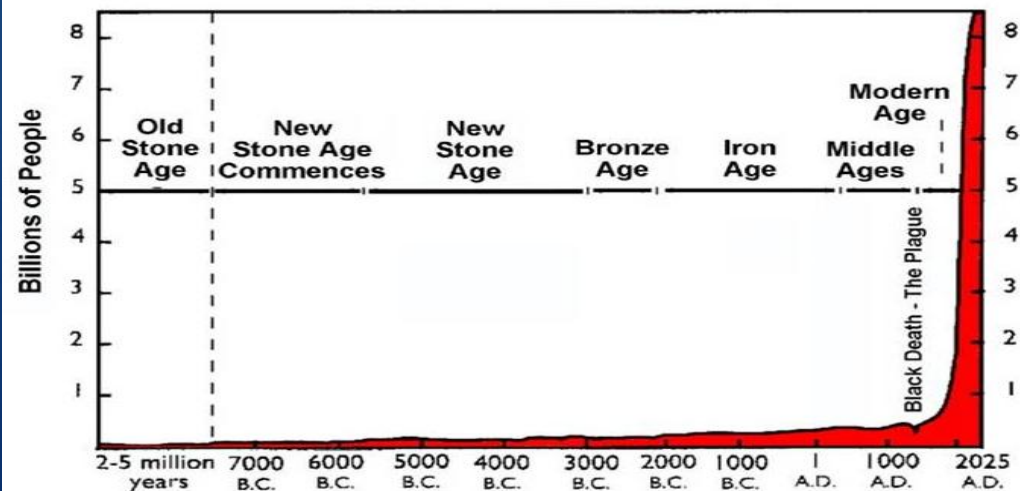
Income per person in dollars per day adjusted for price differences.

Source: Gapminder[3]

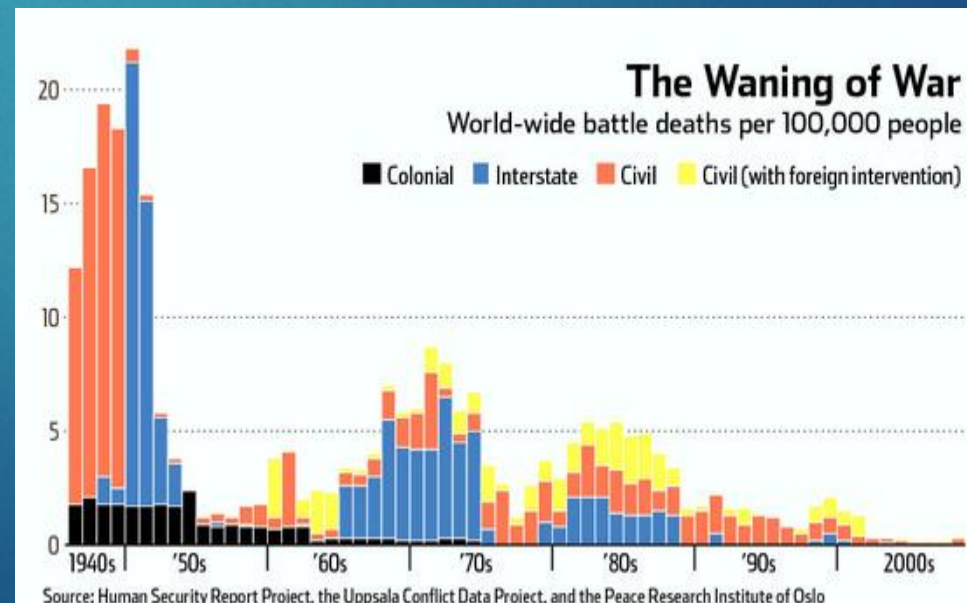
Vai pastāv kaut kas tāds, kas spēj mūs nogalināt?

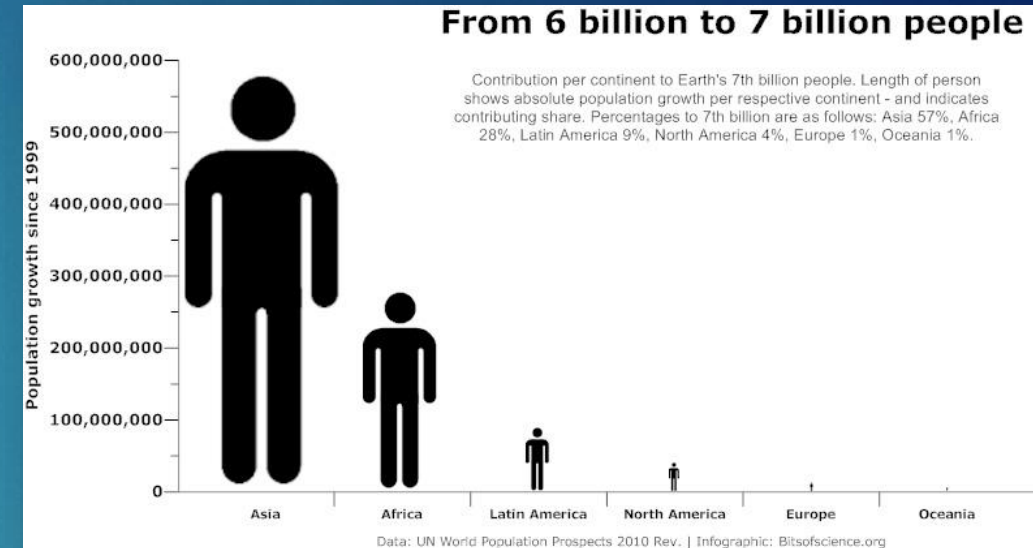
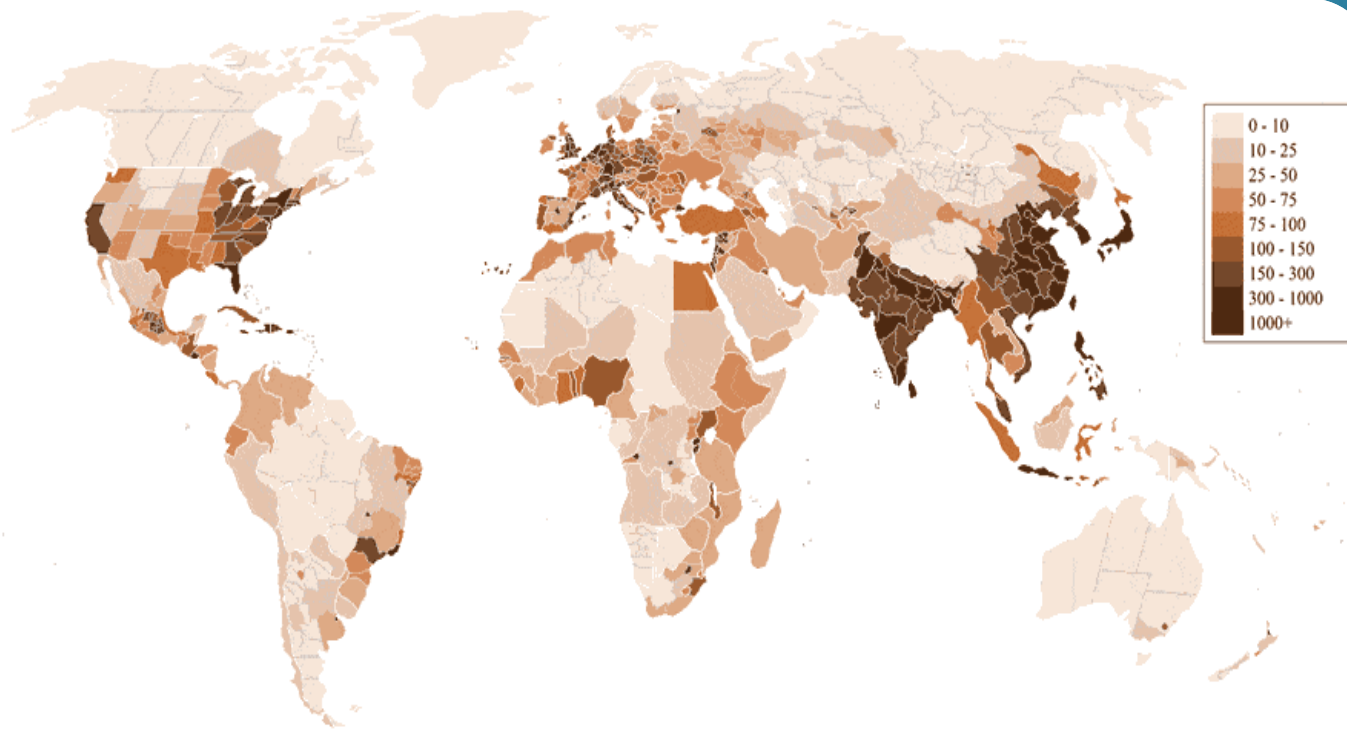
World Population Growth Through History

From "World Population: Toward the Next Century," copyright 1994 by the Population Reference Bureau

Vai mums visiem būs kur dzīvot?

Global Life Expectancy

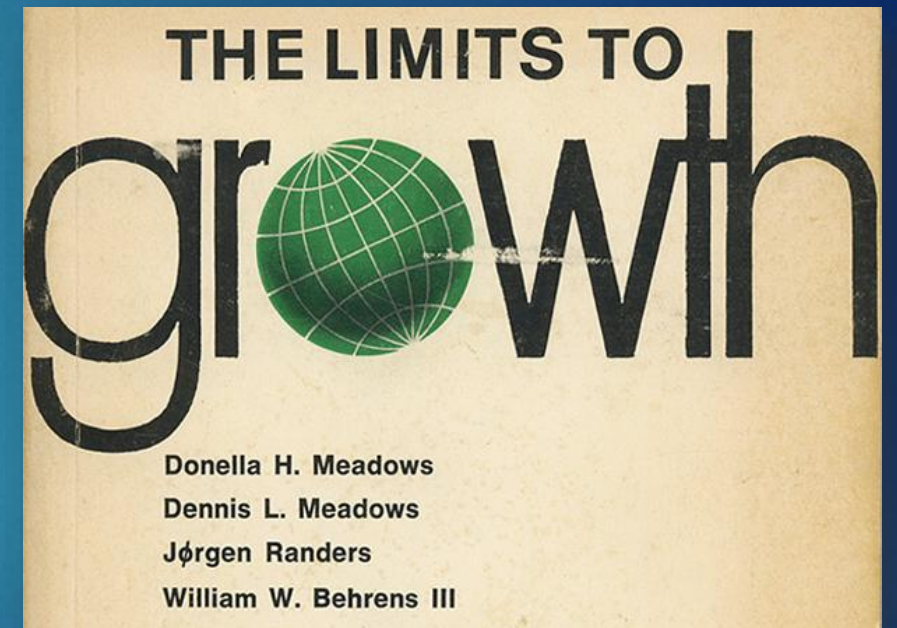
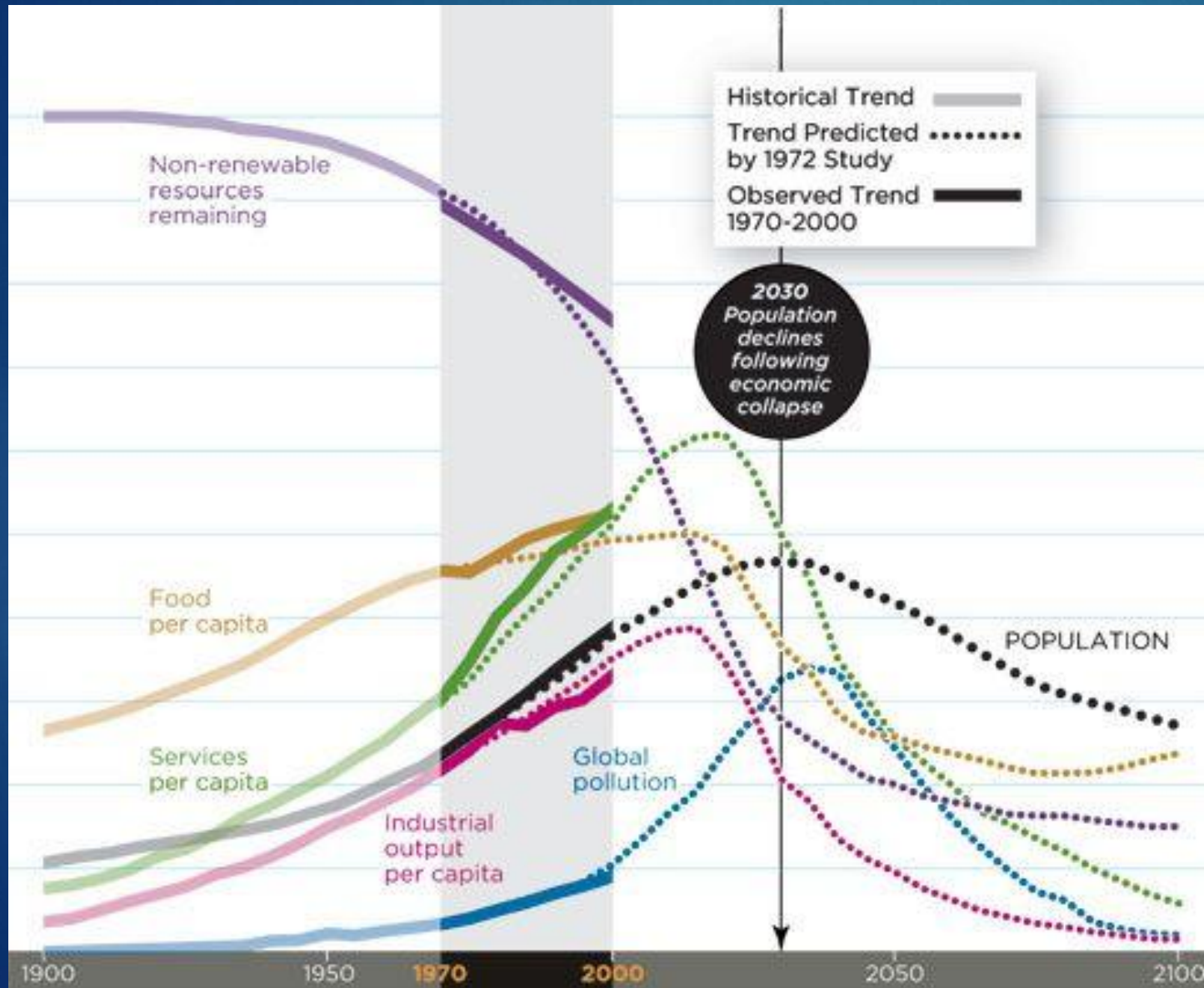
Projected global life expectancy at birth

Source: United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division, *World Population Prospects: The 2015 Revision*
Produced by: United Nations Department of Public Information

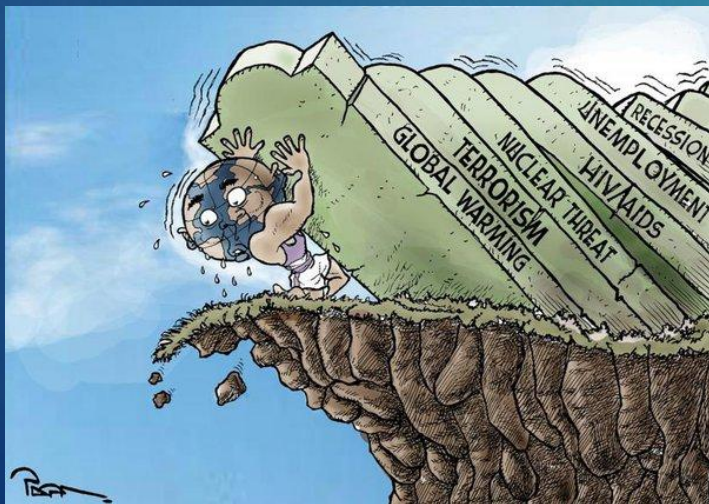

Vai cilvēcei ir iespējas izdzīvot?

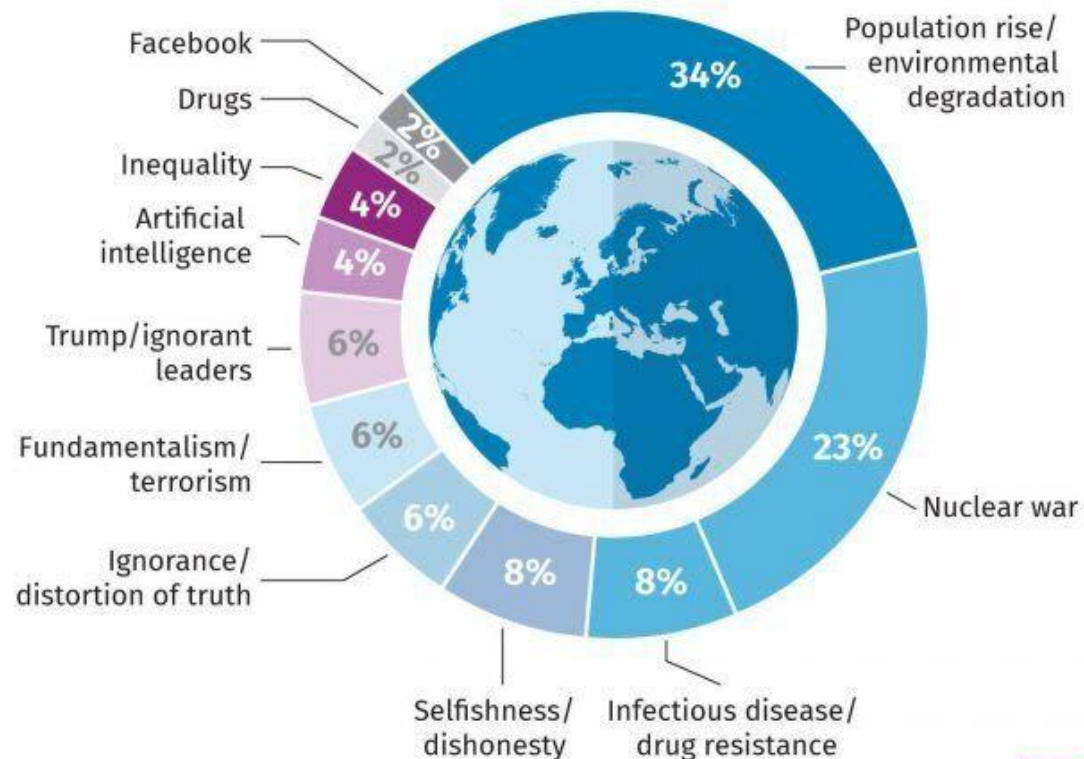

Vai apzināties lielākos draudus cilvēces pastāvēšanai?

- ▶ Pārāpdzīvotība
- ▶ Klimata pārmaiņas
- ▶ Atomkarš
- ▶ Biotehnoloģijas un mākslīgais intelekts

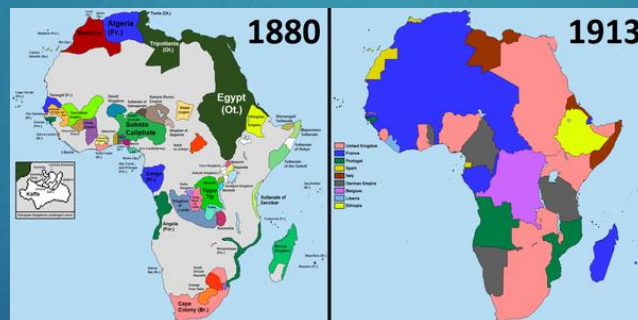
Biggest threats to humanity according to Nobel Prize winners

Source: Times Higher Education and Lindau Nobel Laureate Meetings

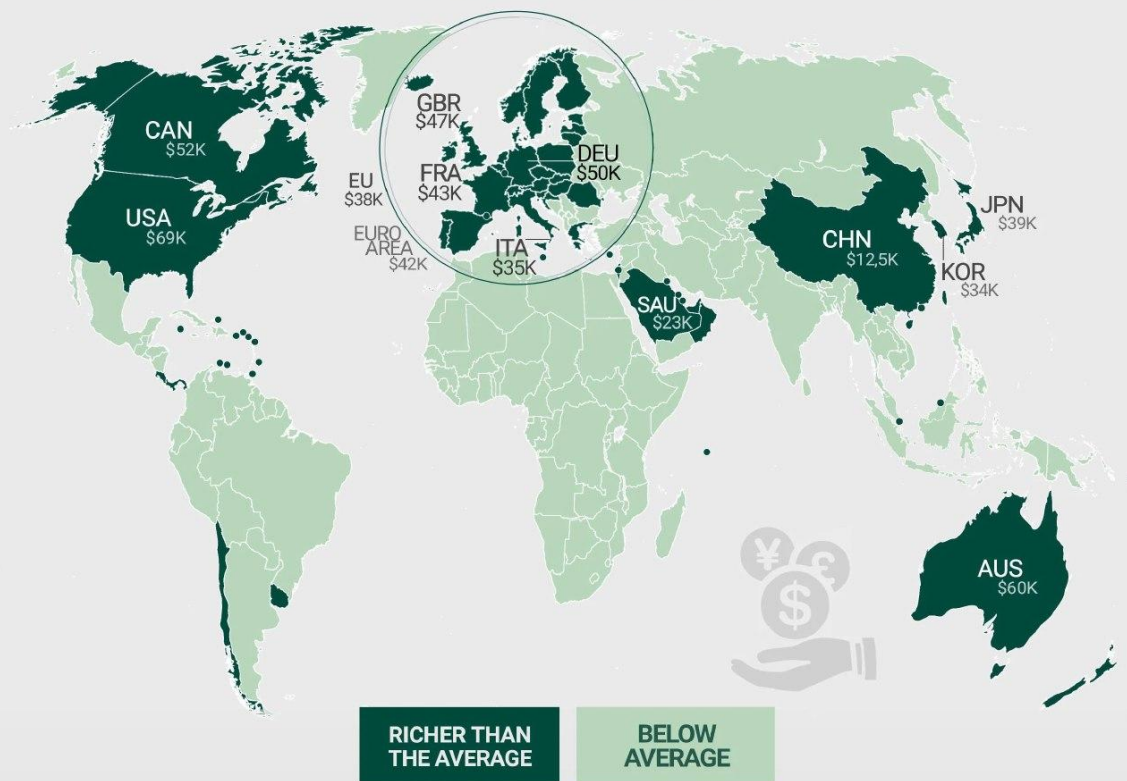
Atgriežoties pie klimata – kur problēma?

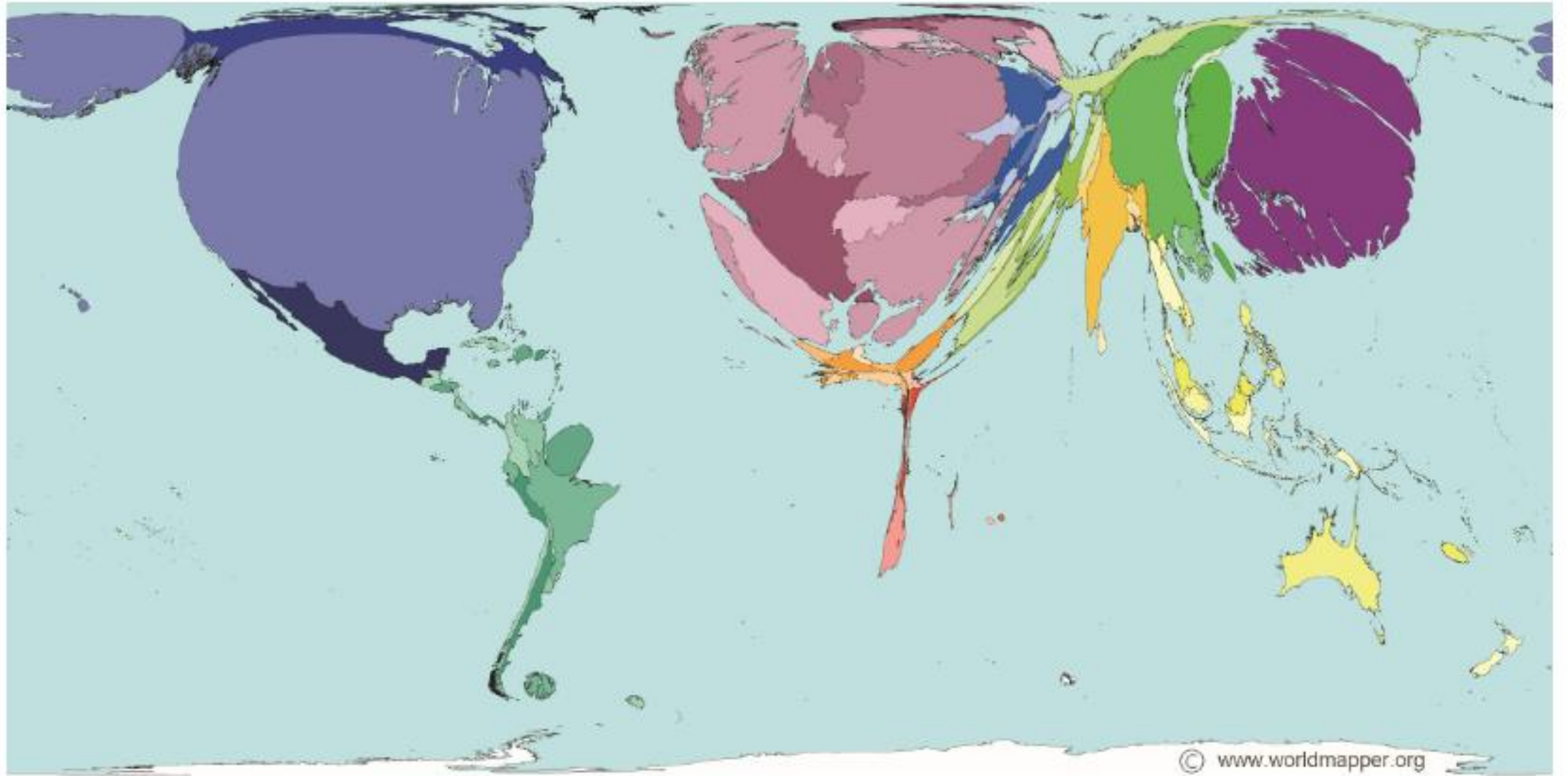
Klimata
netaisnīgums
– no kurienes
«aug kājas»?

Countries which are richer than the world average

(by GDP per capita, 2021)

Bagātais
brālis un
nabagais

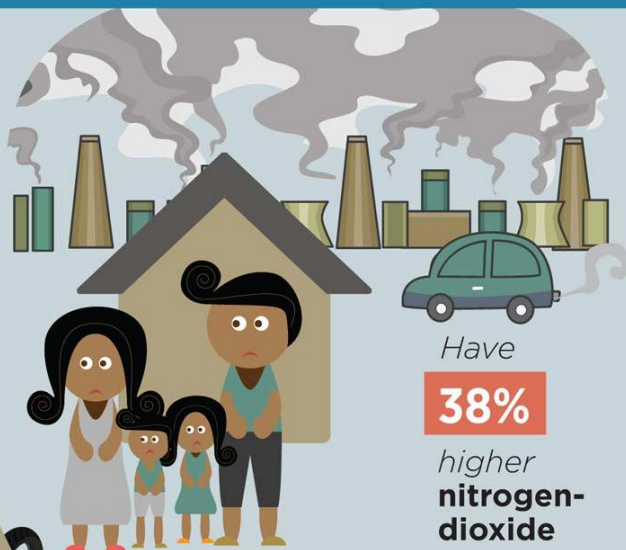
Kurš vairāk izjūt klimata pārmaiņas?

Environmental Racism Is Nothing New

Race is the most significant predictor of a person living near contaminated air, water, or soil.

56%

of the population near **toxic waste sites** are people of color.

People of color:

38%

Have higher **nitrogen-dioxide** exposure.

Are

2x

more likely to live without **potable water** and **modern sanitation**.

Have seen

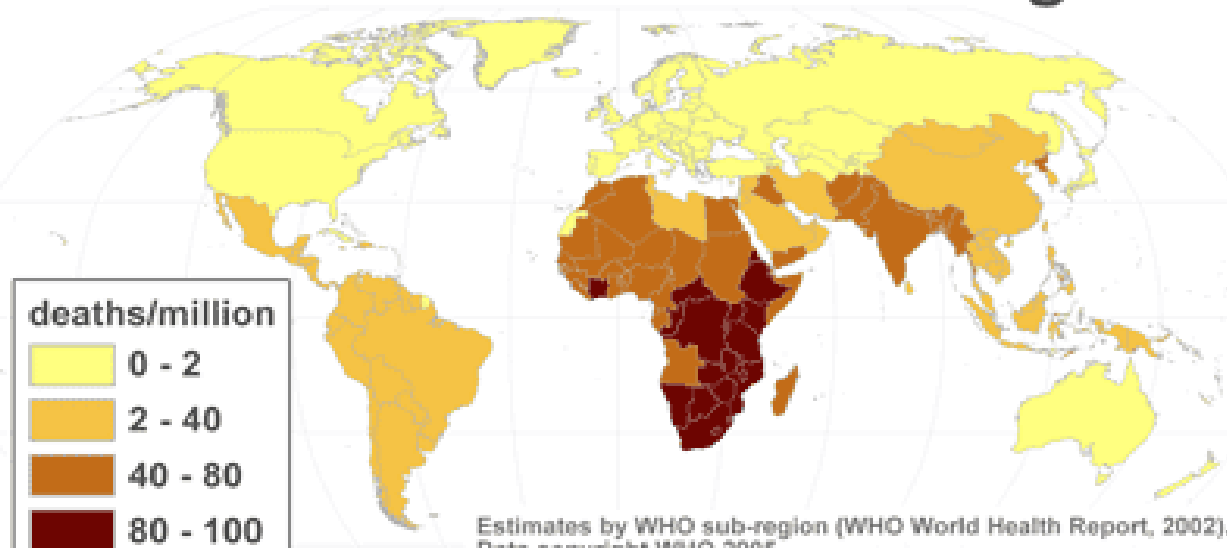
95%

of their claims against polluters **denied by the EPA**.

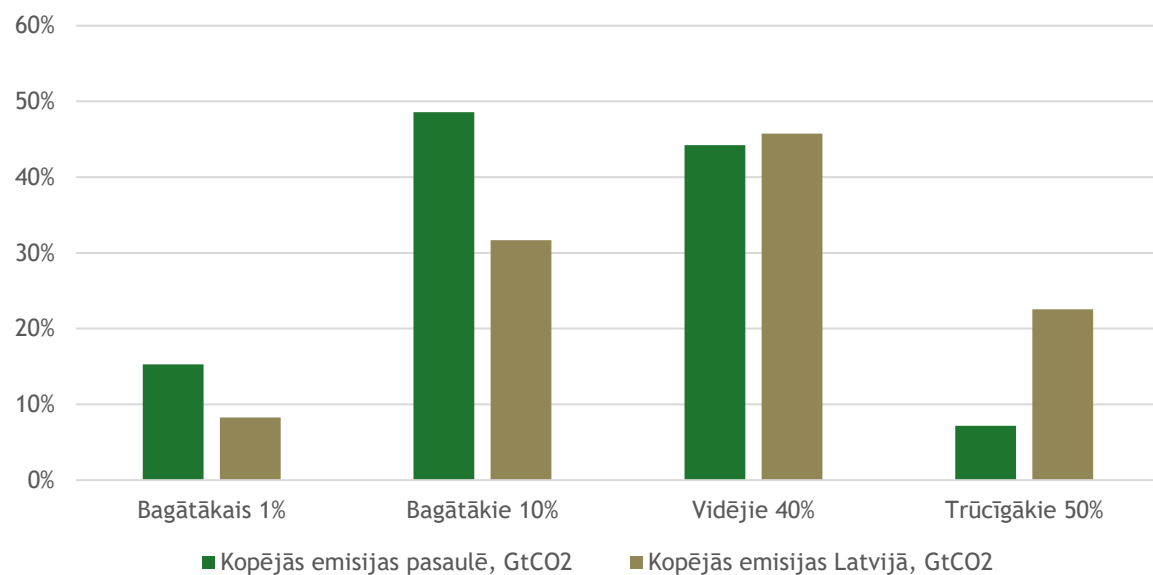
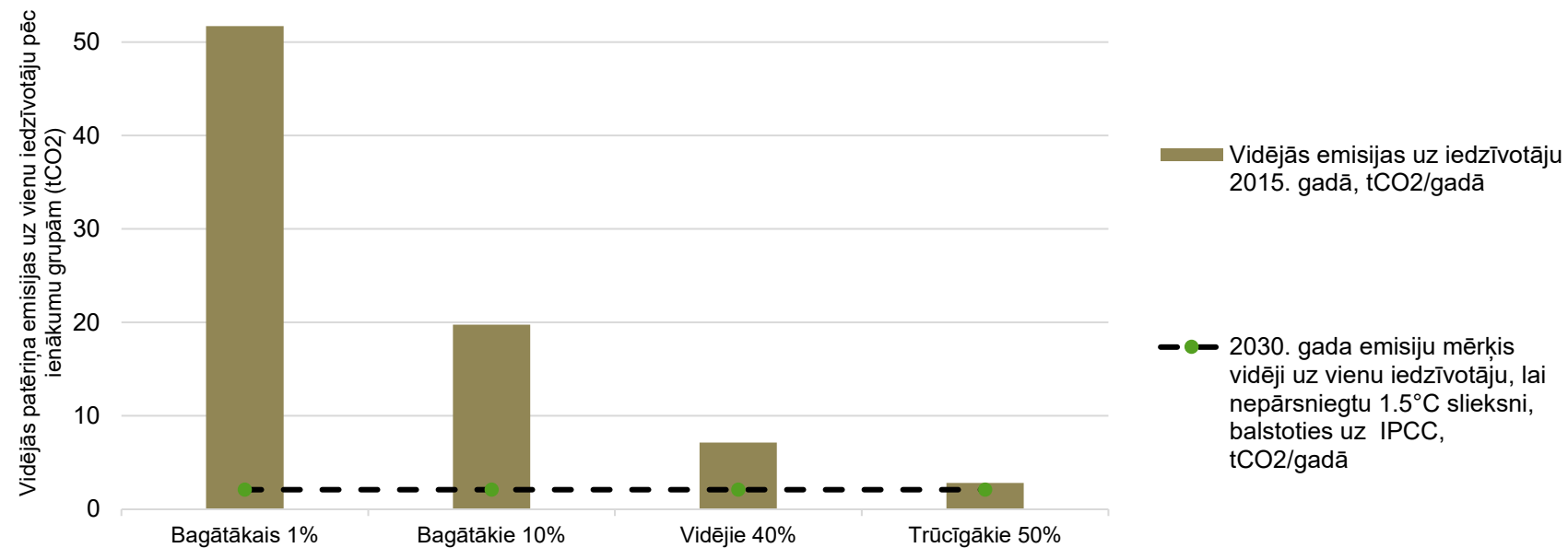
THE NATION.
INSPIRING PROGRESS SINCE 1865

Deaths from climate change

Ko nozīmē «noturēties rāmjos»?

Nemierīgam miegam

Fit for 55

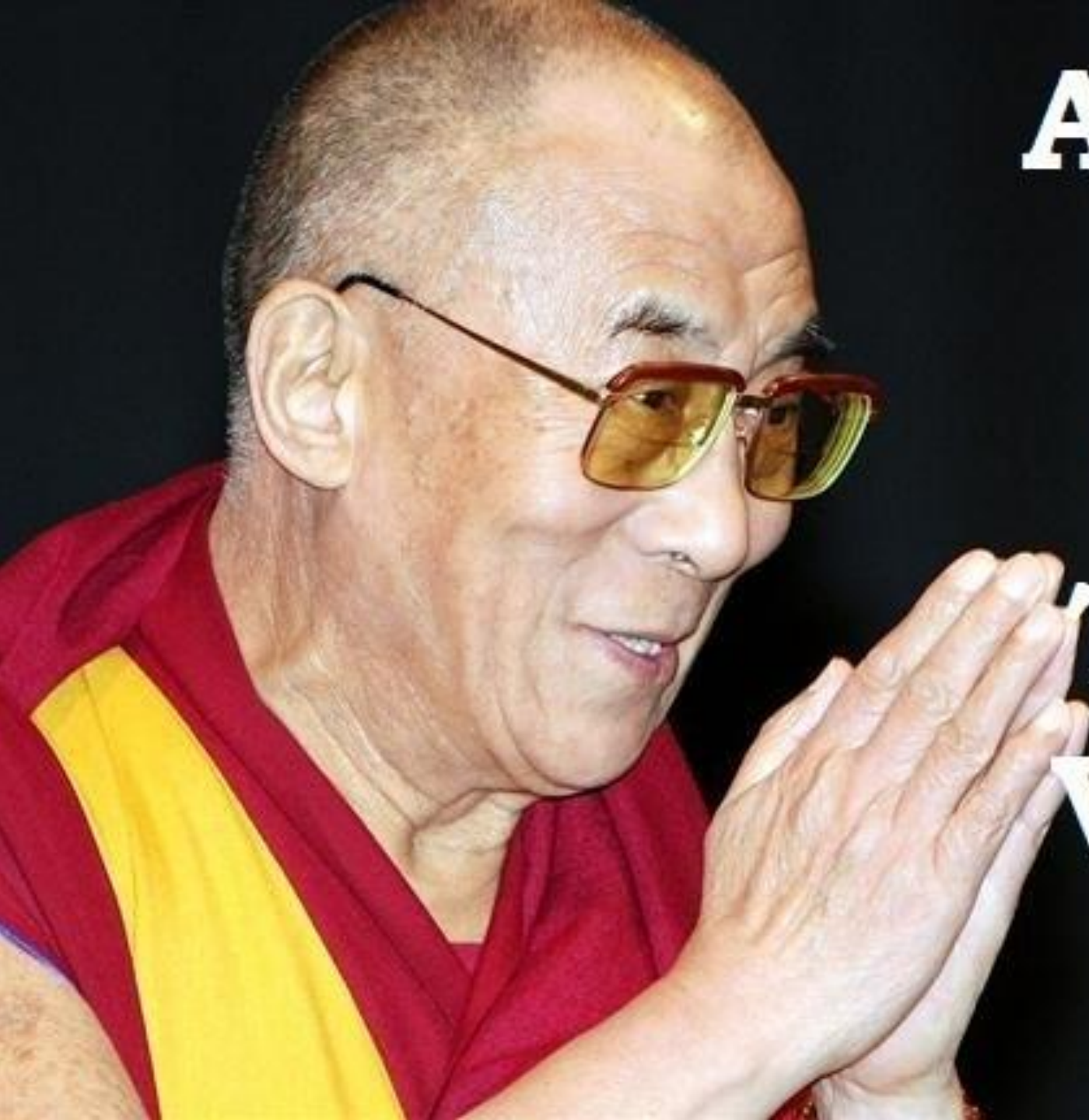

- **ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) pārskatīšana** (2030.g. -61% pret 2005.g.; iepriekšējais mērķis -43%), lai samazinātu kopējo emisiju ierobežojumu katrai ekonomikas nozarei, pakāpeniski atceltu bezmaksas emisijas kvotas aviācijai un iekļautu kuģniecību;
- **Saistību pārdales regulas (ESR) pārskatīšana**, katrai dalībvalstij nosakot stingrākus samazināšanas mērķus celtniecības, autotransporta, iekšzemes jūras transporta, lauksaimniecības, atkritumu un mazās rūpniecības nozarēs; Emisiju samazināšana ne-ETS sektoros par 50% (iepriekšējais mērķis -40%)
- **Pārskatīt regulu par zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību (LULUCF)**, nosakot vispārēju ES mērķi oglekļa dioksīda piesaistei, izmantojot dabisko absorbciju (310 miljoni tonu CO₂ 2030.g.), un nosakot valsts mērķus;
- **Atjaunojamās enerģijas direktīvas grozīšana**, nosakot jaunu 2030. gada mērķi - līdz 2030. gadam atjaunojamo energoresursu īpatsvaru palielināt līdz 40% (iepriekšējais mērķis 32%) un nostiprinot bioenerģijas ilgtspējības kritērijus;
- **Energoefektivitātes direktīvas grozījums**, nosakot vērienīgāku saistošu gada mērķi ES līmenī, kas palielināts no 32,5% līdz 39% no gala enerģijas patēriņa;
- Grozījums regulā, ar ko nosaka CO₂ emisiju **standartus vieglajām automašīnām un mikroautobusiem**, kas paredz, ka jauno automobiļu vidējās emisijas jāsamazina par 55% no 2021. gada līdz 2030. gadam un līdz nullei līdz 2035. gadam;
- **Alternatīvās degvielas infrastruktūras direktīvas pārskatīšana**, lai pieprasītu lidmašīnām un kuģiem piekļuvi tīrai enerģijas piegādei lielākajās ostās un lidostās.
- **Enerģijas nodokļu direktīvas pārskatīšana**, lai saskaņotu nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un veicinātu tīras tehnoloģijas.
- **ES meža stratēģija**, lai uzlabotu ES mežu kvalitāti, daudzumu un noturību, nodrošinātu ilgtspējīgu biomasas izmantošanu un līdz 2030. gadam iestādītu trīs miljardus koku;
- **Oglekļa robežu pielāgošanas mehānisms (CBAM)**, lai importam noteiktu oglekļa cenu;
- **Sociālā klimata fonds**, lai palīdzētu iedzīvotājiem finansēt ieguldījumus energoefektivitātē, tīrā mobilitātē un atjaunojamā enerģijā;
- **ReFuelEU Aviācijas iniciatīva**, kas uzliek par pienākumu degvielas piegādātājiem sajaukt ilgtspējīgāku aviācijas degvielu reaktīvajā degvielā, ieskaitot e-degvielu;
- **FuelEU Jūrniecības iniciatīva**, lai veicinātu ilgtspējīgas jūras degvielas un nulles emisijas tehnoloģiju izmantošanu.

Ko tagad ar visu šo lai dara?

CERĪBA

**ATCERIES -
DAŽREIZ
NEDABŪT
TO, KO TU
VĒLIES, IR
LAIME!**

Dalailama